

ዳኞች፡- መንበረፀሐይ ታደሰ

ጌታቸው ምህረቱ

አሰግድ ጋሻው

ሒሩት መለሰ

አብዱራሂም አህመድ

አመልካች፡- አቶ መላኩ ማሞ

ተጠሪ፡- እነ ወ/ሮ ፈለቀች ማሞ (3 ሰዎች)

ፍ ር ድ

በዚህ መዝገብ የቀረበው በመጀመሪያ ደረጃ በሚቀርብ መቃወሚያ ላይ የተሰጠ ውሳኔ ላይ ከሥራ-ነገሩ ፍርድ በፊት ይግባኝ የማቅረብ መብትን የሚመለከት ጉዳይ ነው።

ጉዳዩ የጀመረው በሰ/ሸዋ መ/ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት ነው። የአሁን ተጠሪዎች ለፍ/ቤቱ ባቀረቡት ክስ ከአክስታቸው በውርስ የተላለፈላቸውን ቤት የአሁኑ አመልካች ለብቻው ይዞ ሊያካፍላቸው ፈቃደኛ ባለመሆኑ ቤቱን እንዲያካፍላቸው ጠይቀዋል።

አመልካቹ በሰጡት መልስ የኑዛዜ ወራሽነታቸውን ቀደም ሲል በወረዳ ፍ/ቤት አረጋግጠው የጨረሱ በመሆኑ ድጋሚ ክስ ሊቀርብ እንደማይገባው ክስም ቢሆን በይርጋ የሚቋረጥ እንደሆነና የቤቱ ግምትም የተጋነነ መሆኑን በመግለጽ ተከራክርዋል።

ፍ/ቤቱም ኑዛዜው በሕገ የተቀመጠውን ፎርማሊቲ አያሟላም፤ ክስም በይርጋ አይቋረጥም በማለት መቃወሚያውን ውድቅ አድርጎ ቤቱ በባለሙያ እንዲገመት ትእዛዝ ሰጥቶ ውጤቱን ለመጠባበቅ ቀጠሮ ሰጥቷል።

በዚህ ብይን ላይ አመልካች ለአማራ ጠቅላይ ፍ/ቤት ይግባኝ አቅርበው ፍ/ቤቱ መልስ ሰጪዎችን ሳይጠራ የይግባኝ ቅሬታውን በፍ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 377 መሰረት ዘግቶታል።

የአሁኑ የሰበር አቤቱታ የቀረበውም በዚህ ውሳኔ ላይ ነው። ይህ ችሎትም ኑዛዜው መፍረሱ እና የይርጋው መቃወሚያም ውድቅ መደረጉ በአግባቡ መሆን አለመሆኑን ለመመርመር አቤቱታው ለሰበር ቀርቦ እንዲታይ አድርጓል። ግራ ቀኙም ክርክራቸውን በጽሁፍ አቅረበዋል። ይህ ችሎትም ጉዳዩን ምርምሯል።

ከፍ ሲል እንደተመለከተው ተጠሪዎች ላቀረቡት ክስ አመልካች የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ አቅርበዋል። ፍ/ቤቱም መቃወሚያዎቹን ውድቅ በማድረግ ቤቱ እንዲገመት ቀጠሮ ሰጥቷል። በሥራ-ነገሩ ላይ የመጨረሻ ፍርድ ገና አልሰጠም። በፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ.320(3) መሠረት በመጀመሪያ ደረጃ በሚቀርብ መቃወሚያ ላይ ፍ/ቤቱ ተገቢ መስሎ የታየውን ውሳኔ ሲሰጥ ከሥራ-ነገሩ ፍርድ በፊት ይግባኝ ማለት እንደማይፈቀድ እና ይግባኝ ማለት የሚቻለው የመጨረሻ የፍርድ ውሳኔ ከተሰጠ በኋላ መሆኑ ተመልክቷል።

በተያዘውም ጉዳይ አመልካች ባቀረቡት የመጀመሪያ መቃወሚያ ላይ ፍ/ቤቱ የመሰለውን ብይን ከሰጠ በኋላ በሥራ-ነገሩ ላይ የመጨረሻ ውሳኔ ያልሰጠ በመሆኑ ከፍ ሲል በተጠቀሰው የሥነ ሥርዓት ሕግ መሠረት በብይኑ ላይ ይግባኝ ሊቀርብበት አይችልም። አመልካች በዚህ ብይን ላይ ያላቸውን ቅሬታ ይግባኝ ሊቀርቡበት የሚችሉት ፍ/ቤቱ በሥራ-ነገሩ ላይ የመጨረሻ ውሳኔ ከሰጠ በኋላ ነው። በመሆኑም የመጨረሻ ውሳኔ ሳይሰጥ የቀረበው ይግባኝም ሆነ የሰበር አቤቱታ የሥነ ሥርዓት ሕጉን ያልተከተለ በመሆኑ አመልካች ያቀረቡት አቤቱታ ተቀባይነት የለውም። የሰ/ሸዋ ከፍተኛ ፍ/ቤትም ጉዳዩ ይግባኝ የማይባልበት መሆኑን ገልጾ አቤቱታውን ውድቅ በማድረግ ፋንታ ይግባኙን በፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ.337 መዝጋቱ ተገቢ አልነበረም።

ው ሳ ኔ

1. በስራ-ነገሩ ላይ የመጨረሻ ውሳኔ ሳይሰጥ በመቃወሚያው ላይ ይግባኝም ሆነ የሰበር አቤቱታ ሊቀረብ አይችልም።

2. የሰ/ሸዋ ክፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ 190/97 መጋቢት 06 ቀን 1997 ዓ.ም ይግባኝን በፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 377 በመዘጋት የሰጠው ትዕዛዝ ተሸሯል።

3. ወጪና ኪሳራ ግራ ቀኝ ይቻቻሉ።

መዝገቡ ተዘግቷል። ለመ/ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ቤ/ኃ

የሰ/መ/ቁጥር 20262

ጎዳር 05 ቀን 2000 ዓ.ም.

ዳኞች፡- መንበረፀሐይ ታደሰ

ፍስሐ ወርቅነህ

መስፍን ዕቁበዮናስ

አብዱራሃም አህመድ

ታፈሰ ይርጋ

አመልካች፡- የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ - ነ/ፈ.ጅ የምስራች - ቀረቡ።

ተጠሪ፡- 1. የአቶ አሰፋ ባላንጎ ወራሾች አዲሱ አሰፋ - ቀረቡ።

2. የአቶ ታፈሰ ሃሚስ ወራሾች - አልቀረቡም።

መዝገቡ ተመርምሮ ቀጥሎ የተመለከተው ፍርድ ተሰጥቷል።

ፍ ር ድ

ይህ የሰበር አቤቱታ ሊቀርብ የቻለው በግራ ቀኝ መካከል የነበረው የፍርድ አፈጻጸም ክርክር በደቡብ ብ/ብ/ሕ/ብ/ክ/መንግሥት በዳሌ ወረዳ ፍ/ቤት ቀጥሎ ፍ/ቤቱ ግራ ቀኝን አከራክሮ ከፍርድ ባለዕዳዎች /ከተጠሪዎች/ የሚፈለገው ዕዳ ተከፍሏል በማለት የአፈፃፀም መዝገቡን በመዘጋቱ አመልካች የይግባኝ ቅሬታውን ለሲ.ዳማ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት አቅርቦ ፍ/ቤቱም ጉዳዩን መርምሮ የዳሌ ወረዳ ፍ/ቤት አፈጻጸሙን የቀጠለው የክልል 14 ዞን ፍ/ቤት በፍ/ብ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ. 372 በሰጠው ትዕዛዝ መሠረት ስለሆነ የወረዳው ፍ/ቤት በሰጠው የአፈፃፀም ትዕዛዝ ይግባኝ ባይ ቅሬታ ካደረሰት የይግባኝ አቤቱታውን ማቅረብ የሚገባው አፈጻጸሙ በወረዳው ፍ/ቤት እንዲቀጥል ውክልናውን ከሰጠው ክክልል 14 ዞን ፍ/ቤት በላይ ለሚገኝ ፍ/ቤት እንጂ ለሲ.ዳማ ዞን ከ/ፍ/ቤት ይግባኝ ማቅረቡ ከፍ/ብ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ. 374 አኳያ በአግባቡ አይደለም በማለት ትዕዛዝ በመሰጠቱ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ተፈጽሟል በማለት አመልካች አቤቱታ በማቅረቡ ነው።

የጉዳዩ አመጣጥም ባጭሩ ሲታይ የአሁን አመልካች በብድር የተወሰደ ገንዘብ እንዲከፈለው በዋናው ባለዕዳና በዋሶቹ ላይ በቀድሞው የኢ.ሀ.ዲ.ሪ.